

**Załącznik do uchwały Nr XLIV/446/05
Rady Miejskiej w Nidzicy
z dnia 29 grudnia 2005r.**

G M I N N Y P R O G R A M

Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

dla Gminy Nidzica na 2006 rok .

I. WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 roku / z późniejszymi zmianami / w art. 4 ust. 1 stanowi, że “ prowadzenie działań związanych

z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy”.

“ Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy”.

/ Art. 4.2. w/w ustawy / .

Przedstawiany program jest kontynuacją zadań i kierunków zawartych w gminnych programach w latach poprzednich. W znacznej mierze uzupełniono go o doświadczenia zdobyte w ciągu tych lat. Wskazują one, że należy kontynuować rozpoczęte już działania, jednocześnie wprowadzać nowe elementy uwzględniając problematykę przemocy w rodzinie, związanej

z nadużywaniem alkoholu oraz systemowe i stałe prowadzenie nowoczesnej profilaktyki dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Program dla Gminy Nidzica na 2006 rok jest zgodny z zapisami Wojewódzkiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjętego przez sejmik Województwa Warmińsko -

- Mazurskiego na lata 2003 – 2007 oraz Narodowego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjętego przez Radę Ministrów na lata 2006 – 2010.

II. DIAGNOZA

W Poradni Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Nidzicy jest zarejestrowanych ok. 200

pacjentów. Wykonywanych jest ponad 4000 porad rocznie. Pacjenci Poradni uczestniczą

w zajęciach terapeutycznych, korzystają z porad indywidualnych, psychologicznych i lekarskich.

Według wskaźników naukowych ok. 80 % społeczeństwa pije alkohol, z czego ok. 3% społeczeństwa jest uzależniona od alkoholu. Dalsze 10% pije szkodliwie. Bardzo niepokojącym

zjawiskiem wskazującym tendencje wzrostową jest używanie i nadużywanie alkoholu przez dzieci i młodzież. Wiek inicjacji alkoholowej obniża się i dotyczy już 10-12 – latków.

Ok. 40% dzieci było świadkami bardzo przykrej sytuacji rodzinnej wywołanej przez alkohol, która zostaje długo w pamięci. Według danych MOPS na koniec 31.12.2004 roku w 64 środowiskach występują problemy alkoholowe, które dotyczą 176 rodzin w tym 76 dzieci. Z tego 23 osoby to ofiary przemocy. 48 osób wymaga specjalistycznego wsparcia/ w tym psychologicznego – dotychczas z porad psychologa skorzystało ok. 20 dzieci /.

III. STAN PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Dane o GK RPA w Nidzicy. Komisja jako jeden z podmiotów / obok Prokuratury / ma ustawowe prawo kierowania wniosków do Sadu o objęcie leczeniem odwykowym. W

Nidzicy do dnia 15.09.2005 roku do GK RPA wpłynęło 60 wniosków o leczenie w placówkach specjalistycznych. W 2004 roku w analogicznym okresie było 16 wniosków. Opinie czy dana osoba kierowana na leczenie jest uzależniona uzyskało 13 osób zgłoszonych do biegłych.

Od stycznia tego roku na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowie opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydają dwaj biegli – biegły z zakresu psychiatrii i psychologii.

IV. STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W Nidzicy funkcjonuje Niepubliczny ZOZ – Przychodnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień. Ma zawarty kontrakt z Kasą Chorych. Zatrudnia 4 osoby. Placówka usytuowana jest w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nidzicy przy ul. Kolejowej 5.

Poradnia pracuje codziennie w godzinach od 8.00 do 18.00. Na jej wyposażenie środki przekazały Gminne Komisje z Janowa, Janowca Kościelnego, Kozłowa.

Od 5 czerwca 2000 roku działa Ośrodek Wsparcia, a od 1 września 2000 roku działa przy Ośrodku Wsparcia Świetlica Socjoterapeutyczna. Od Lipca 2000 roku działają filie Ośrodka Wsparcia w postaci świetlic wiejskich w Bartoszkach, Grzegórkach, Łysakowie i Załuskach.

Od 1.09.2002 roku uruchomiono świetlice w Rozdrożu i Zagrzewie, a od 1 marca 2003 roku również świetlice w Jabłonce.

Grupy samopomocowe . Klub Abstynenta i AA korzystają z pomieszczeń w Przychodni Rejonowej przy ul. Traugutta. Od 1.04.2001 roku działa Punkt Interwencji Kryzysowej, który jest czynny przez całą dobę.

V. CELE PROGRAMU

Celami programu są:

1/ Zapobieganie powstawania nowych problemów alkoholowych.

2/ Zmniejszanie rozmiarów problemów aktualnie występujących.

3/ Zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi.

4/ Działalność informacyjno – edukacyjna

Warunkami koniecznymi do osiągnięcia tych celów są:

- zmiana zachowań i postaw obywateli oraz instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem :

- budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej w celu skutecznego zapobiegania negatywnym postępowaniom osób nadużywających alkoholu / w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie / ;

- zwiększanie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych

VI. ZADANIA

Zadanie 1

Bieżąca diagnostyka problemu alkoholowego miasta i gminy Nidzica w oparciu o :

- dane o ilości osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym – uzyskane z Poradni

Uzależnień i MOPS ;

- dane o naruszeniach prawa i porządku publicznego związane ze spożywaniem alkoholu -

uzyskane z KPP, Sądu Rejonowego;

- dane ze szkół na temat spożywania napoi alkoholowych przez młodzież oraz wiedzy dzieci

i młodzieży na temat szkodliwości picia alkoholu – uzyskane poprzez przeprowadzanie ankiet

w szkołach i pogadanki .

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej

i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą poprzez :

- utrzymanie pracy filii OW w postaci świetlic wiejskich w : Bartoszkach, Grzegórkach,

Łysakowie, Rozdrożu, Zagrzewie, Załuskach i Jabłonce, Świetlicy Socjoterapeutycznej

dla dzieci i młodzieży przy OW w MOPS przy ul. Kolejowej i Świetlicy Terapeutycznej

przy ul. Krzywej , a także Punktu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie.

- utworzenie filii OW w postaci świetlicy wiejskiej w Bolejnach, Piotrowicach .

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktyki, działalności informacyjnej i edukacyjnej dla społeczeństwa miasta

i gminy Nidzica, a w szczególności dla młodzieży.

Cel – zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież poprzez objęcie wszystkich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych organizacją i promocją kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia, współdziałanie w realizacji różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych.

Zadanie 4

Cel – zmniejszenie naruszeń prawnych na rynku alkoholowym poprzez przeprowadzanie kontroli placówek zajmujących się świadczeniem usług z zakresu handlu napojami alkoholowymi.

Zadanie 5

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, szkół i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych

form spędzania wolnego czasu:

- zlecenie usług świadczonych przez stowarzyszenia, osoby fizyczne i szkoły posiadające

właściwe kwalifikacje;

- współpraca z organizacjami o charakterze nieprofesjonalnym / Kościół Katolicki, związki

wyznaniowe, grupy samopomocowe / - współpraca ta powinna opierać się na współdziałaniu

w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, współorganizowanie

spotkań integrujących rodzinę, udostępnianie nieodpłatne lokali;

- dożywanie dzieci na świetlicach przy ul. Kolejowej, przy ul. Krzywej oraz w szkołach;

- doposażenie Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Nidzicy

/ książki, regał do książek, wykładzinę / ;

- organizowani wspólnie z Przychodnią maratonów terapeutycznych w wymiarze 16 godzin

dla osób uzależnionych i współuzależnionych celem uzupełnienia oferty Przychodni

/ przynajmniej jeden maraton /

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Oprócz ustawowych zadań Komisja RPA jest ciałem opiniującym, inicjującym i nadzorującym

realizację Gminnego Programu. Komisja :

- uczestniczy w opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych ;

- opiniuje projekty Uchwał Rady Miejskiej dotyczące liczby punktów sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych;

- opiniuje opracowanie warunków sprzedaży napoi alkoholowych;

- prowadzi kontrole przestrzegania warunków wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napoi

alkoholowych oraz korzystania z tych zezwoleń ;

- udział w finansowaniu tzw. “ Niebieskiego Pokoju” do pracy z dziećmi.

W celu zabezpieczenia prawidłowego wykonania działań określonych w zadaniach 2 i 3 utworzono w ramach struktur MOPS w Nidzicy Ośrodek Wsparcia dla Osób i Rodzin

z Problemami Alkoholowymi. Jest to centrum pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym / w tym dotkniętym przemocą w rodzinie / oraz dzieciom z rodzin alkoholowych / zwanych rodzinami dysfunkcyjnymi /.

Ośrodkiem kieruje Gminny Koordynator będący jednocześnie Kierownikiem Ośrodka Wsparcia.

Ośrodek jest czynny codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 19.30

D o obowiązków Gminnego Koordynatora ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy :

1. Bieżąca analiza potrzeb w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Bieżąca analiza problemów alkoholowych na terenie miasta i gminy.

3. Przygotowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów

alkoholowych, harmonogramu wydatków oraz budżetu, a także sprawozdania z wykonania

programu.

4. Koordynacja realizacji zadań zawartych w gminnym programie.

5. Współpraca z GK RPA oraz innymi instytucjami, organizacjami i osobami fizycznymi

działającymi w sferze profilaktyki i leczenia związanego z chorobą alkoholową.

6. Kontakt z pełnomocnikiem Wojewódzkim ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz udział w szkoleniach przez niego organizowanych.

7. Realizacja innych zadań zleconych przez Burmistrza Miasta Nidzica oraz GK RPA .

Do zadań Kierownika Ośrodka Wsparcia należy:

1. Organizowanie pracy Ośrodka .

2. Inicjowanie i kontrola wykonywanych zadań zawartych w gminnym programie realizowanych

poprzez działalność Ośrodka.

3. Wykonywanie prac administracyjno-biurowych związanych z pracą tej komórki.

4. Dopełnienie wymogów formalno-prawnych dotyczących funkcjonowania Ośrodka.

5. Kontrola prowadzenia sprawozdawczości związanej z działalnością Ośrodka.

6. Nawiązywanie współpracy merytorycznej z analogicznymi Ośrodkami w województwie

warmińsko-mazurskim.

7. Wykonywanie innych zadań zleconych przez Dyrektora MOPS w Nidzicy.

W ramach Ośrodka działa:

1. Pozaszkolna świetlica opiekuńczo – wychowawcza dla dzieci i młodzieży – otwarta codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 15.00 do 19.00. Do świetlicy przyjmowane są dzieci z rodzin dysfunkcyjnych . Są to dzieci nadpobudliwe, przez co zahamowany jest ich rozwój emocjonalny. Udział w zajęciach jest obowiązkowy – po uzyskaniu zgody rodziców na pobyt w placówce. Do świetlicy może być kierowana młodzież i dzieci

z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, przez pedagogów szkolnych, rodziców, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych i na wniosek samych zainteresowanych.

Na świetlicy pracują 2 osoby – starsi instruktorzy do spraw opiekuńczo – wychowawczych

w ramach etatów MOPS. Osoby prowadzące świetlicę odpowiedzialne są za jakość swojej pracy oraz bezpieczeństwo powierzonych im opiece wychowanków.

Zobowiązani są również prowadzić dokumentację przebiegu zajęć. Dzieciom zapewniony jest w miarę możliwości posiłek w postaci podwieczorku lub kolacji / na świetlicy przy ul. Kolejowej i przy ul. Krzywej/.

Zadania świetlicy:

- zapewnienie dzieciom racjonalnie spędzonego czasu wolnego;
- organizowanie zajęć o treściach profilaktyczno – terapeutycznych;
- eliminowanie zachowań aspołecznych;
- łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie ;
- wspieranie różnorodnych zainteresowań;
- pomoc w odrabianiu lekcji;
- pomaganie w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych;
- propagowanie wśród wychowanków zdrowego stylu życia;
- aktywizowanie do samorozwoju;

2. Punkt Interwencji Kryzowej – zapewnia opiekę osobom poszkodowanym i bitym.

Punkt jest

czynny przez 24 godziny, przez 7 dni w tygodniu. W punkcie osoba taka może przebywać

przez 48 godzin – w czasie pobytu w PIK otrzymuje posiłek zapewniony przez MOPS.

W ciągu tych 48 godzin służby odpowiedzialne starają się pomóc tym osobom.

3. Świetlice wiejskie – filie Ośrodka Wsparcia.

W świetlicach wiejskich, filiach Ośrodka Wsparcia w Bartoszkach, Grzegórkach, Łysakowie, Rozdrożu, Zagrzewie, Załuskach i Jabłonce pracują osoby z tamtejszych środowisk. Świetlice są otwarte od poniedziałku do piątku w godzinach od 16.00 do 20.00. Prowadzona jest w nich działalność edukacyjna, profilaktyczna oraz zajęcia środowiskowych grup zainteresowań związanych z tańcem, informatyką, czytelnictwem i zajęciami plastycznymi.

I. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GK RPA

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nidzicy przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji, na których rozpatrywano

zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Wysokość wynagrodzenia za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji ustala się na 10%

minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników.

3. Przewodniczącemu Gminnej Komisji RPA lub jego zastępcy za udział w posiedzeniu,

któremu przewodniczy, wysokość wynagrodzenia ustala się na 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników.

4. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest udział członków GK RPA

oraz Przewodniczącego w posiedzeniu, potwierdzony podpisem na liście obecności.

5. GK RPA na swym pierwszym posiedzeniu przyjmuje regulamin , w którym określone są

zadania i częstotliwość spotkań, jakie ma wykonywać Komisja zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ GMINNEGO PROGRAMU

Środki finansowe niezbędne do realizacji zadań przyjętych w Gminnym Programie wskazuje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / art. 11 ust. 1 ustawy – opłaty za zezwolenia na sprzedaż napoi alkoholowych /

III. ZAKOŃCZENIE

Sposób realizacji i kontroli Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

1. Realizację programu powierza się Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Nidzicy i Gminnemu Koordynatorowi ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Gminnej Komisji RPA w Nidzicy .

3. Rada Miejska przeanalizuje realizację niniejszego programu po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z jego wykonania.

Opracował: Jan Bartkowski

Harmonogram

wydatków w 2006 roku związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nidzicy.

I. Profilaktyka wśród dzieci, młodzieży i dorosłych :

1. Realizacja programu “ Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w środowisku wiejskim “ w SP w Napiwodzie 1.000 zł.
2. Realizacja programu “ Przez sport do Zdrowia “ w SP w Rączkach 1.000 zł.
3. Realizacja Programu “ Program Wesołe Ferie Zimowe” w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Nidzicy 1.000 zł
4. Zajęcia profilaktyczne wśród dorosłych 2.000 zł.

II. Pomoc dzieciom i młodzieży:

1. Obóz terapeutyczny dla dzieci z rodzin alkoholowych
/ 2 turnusy x 20 dzieci x 500 zł. / za osobę / 20.000 zł.
2. Organizacja ferii zimowych 4.100 zł.
3. Organizacja półkolonii w VIII 2006 r. 7.000 zł.
4. Organizacja pracy filii OW – świetlice wiejskie
/550 zł. x 6 świetlic x 12 m-c – Łysakowo, Rozdroże, Załuski, Bartoszki,

Bolejny, Piotrowice / 39.600 zł.

/ 650 zł. x 2 świetlice x 12 m-c – Grzegórzki, Jabłonka / 15.600 zł.

/ 700 zł. x 1 świetlica x 12 m-c -Zagrzewo / 8.400 zł.

5. Opłata ZUS za pracujących na świetlicach 10.342 zł.

III. Rozwiązywanie problemów uzależnień :

1. Opłaty za ekspertyzy dotyczące osób uzależnionych 16.000 zł.

2. Spotkania i szkolenia 500 zł.

3. Koszt funkcjonowania Klubu Abstynenta 7.064 zł.

IV. Gminny Koordynator ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Nidzicy:

1. Organizacja imprez trzeźwościowych i sportowych integrujących społeczeństwo

/ np. Olimpiada Wiedzy o zdrowie, Turniej Wiedzy o Ruchu Drogowym,

Dni Rodziny, Przegląd Małych Form Teatralnych, Czwartki lekkoatletyczne

w okresie IV-VI, turnieje piłkarskie w okresie wakacji / 10.564 zł.

2. Wynagrodzenia za pracę w GK RPA 10.300 zł.

3. Zakup środków czystości dla Ośrodka Wsparcia i jego filii 4.900 zł.

4. Organizacja dożywiania na świetlicy przy ul. Kolejowej, przy ul. Krzywej 18.500 zł.

5. Dożywianie dzieci w szkołach z rodzin dysfunkcyjnych 9.000 zł.

6. Zakup pomocy naukowych, czasopism i książek oraz wydawanie materiałów edukacyjnych dla uczniów szkół nidzickich 3.000 zł.

7. Zakup materiałów pomocniczych / w tym biurowych / 5.000 zł.
8. Koszt utrzymania świetlic wiejskich : 19.324 zł.
 - a/ opał 3.000 zł.
 - b/ energia i woda 14.724 zł.
 - c/ wywóz nieczystości 1.600 zł.
10. Remont Ośrodka Wsparcia i jego filii 10.000 zł.
11. Doposażenie Ośrodka Wsparcia i jego filii 11.106 zł.
12. Zakup komputera do OW 3.200 zł.
13. Opłata za TVP na świetlicach wiejskich 2.500 zł.
14. Opłata za utrzymanie złączy internetowych na świetlicach wiejskich w Łysakowie, Rozdrożu, Załuskach, Zagrzewie, Jabłoncu, Grzegórkach 9.000 zł.

Budżet MOPS w Nidzicy na rok 2006

w Dziale 851 – Ochrona Zdrowia

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi 250.000 zł.

§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne **10.342 zł.**

1. Składki społeczne za pracowników świetlic 10.342 zł.

§ 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe **73.900 zł.**

1. Posiedzenia GK RPA 10.300 zł.

2. Zajęcia z dziećmi 63.600 zł.

§ 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia **30.206 zł.**

1. Zakup materiałów naukowych, czasopism i książek 3.000 zł.

2. Zakup materiałów pomocniczych / w tym biurowych / 5.000 zł.

3. Zakup środków czystości dla OW i jego filii 4.900 zł.

4. Doposażenie Ośrodka Wsparcia i jego filii 11.106 zł.

5. Zakup opału 3.000 zł.

6/ Zakup komputera do Ośrodka Wsparcia 3.200 zł.

§ 422 0 – Zakup środków żywności **27.500 zł.**

1. Zakup artykułów żywnościowych na świetlice przy ul. Krzywej 9.900 zł.

2. Zakup artykułów żywnościowych na świetlice przy OW i jego filie 8.600 zł.

3. Dożywianie dzieci w szkołach z rodzin dysfunkcyjnych 9.000 zł.

§ 4260 – Zakup energii **14.724 zł.**

§ 4270 – Zakup usług remontowych **10.000 zł.**

§ 4300 – Zakup usług pozostałych **83.328 zł.**

1. Realizacja programu “ Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci

i młodzieży w środowisku wiejskim “ w SP w Napiwodzie 1.000 zł.

2. Realizacja programu “ Przez sport do zdrowia “ w SP w Rączkach 1.000 zł.

3. Realizacja programu “ Wesołe Ferie Zimowe” w Specjalnym

- Ośrodka Szkolno – Wychowawczym w Nidzicy 1.000 zł.
4. Obóz terapeutyczny dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych 20.000 zł.
 5. Organizacja ferii zimowych 4.100 zł.
 6. Organizacja półkolonii w VIII 2006 roku 7.000 zł.
 7. Spotkania z udziałem Gminnego Koordynatora 500 zł.
 8. Organizacja imprez trzeźwościowych i sportowych integrujących społeczeństwo 10.564 zł.
 9. Wywóz nieczystości 1.600 zł.
 10. Opłata za ekspertyzy dotyczące osób uzależnionych 16.000 zł.
 11. Koszt funkcjonowania Klubu Abstynenta “ NIDA” 7.064 zł.
 12. Opłata za abonament RTV na świetlicach wiejskich 2.500 zł.
 13. Opłata za utrzymanie złączy internetowych na świetlicach wiejskich w Łysakowie, Rozdrożu, Załuskach, Zagrzewie, Jabłonce, Grzegórkach 9.000 zł.
 14. Zajęcia profilaktyczne wśród dorosłych 2.000 zł.